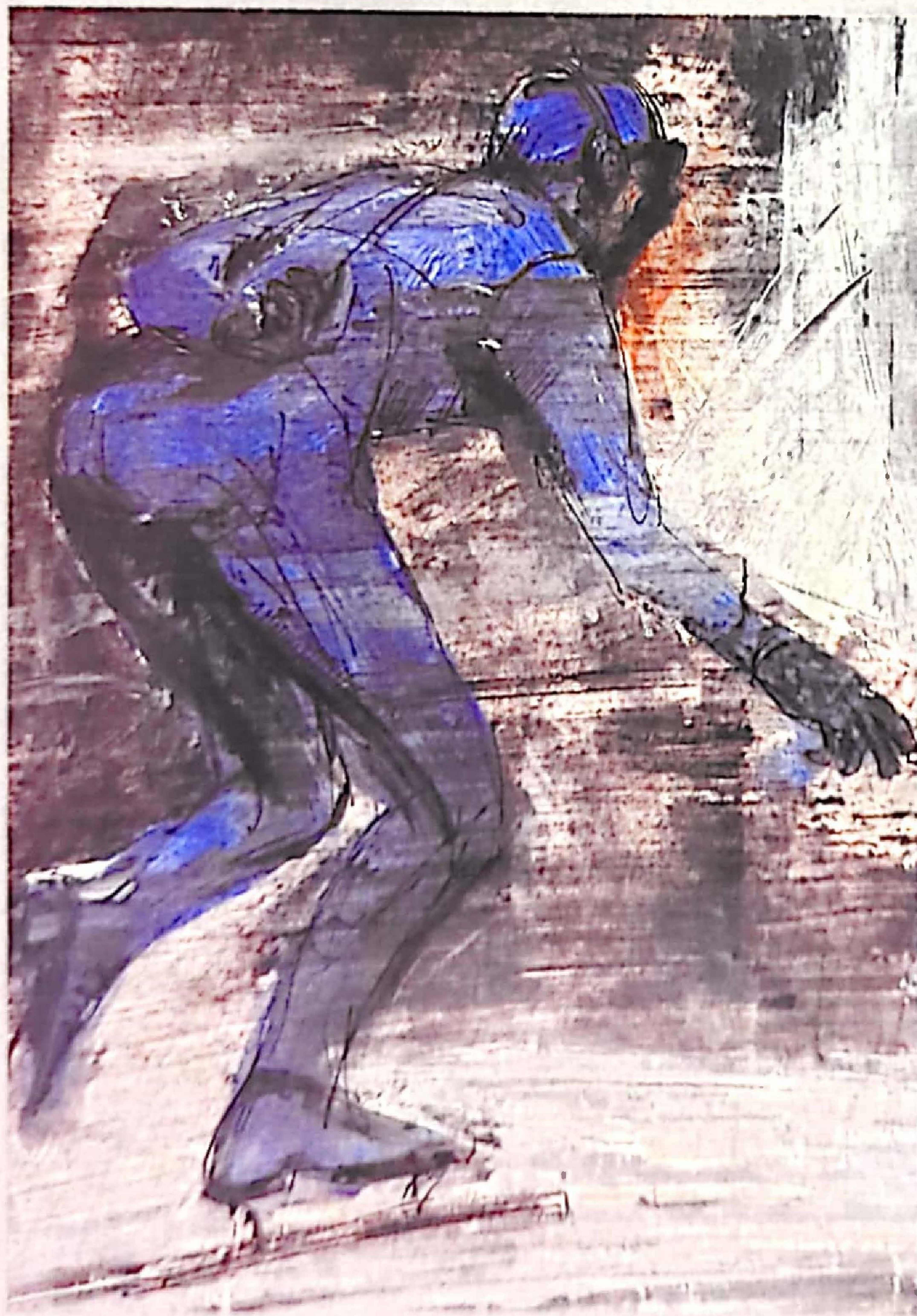
DE ELFSTEDENTOCHT

MOHAMMED NASR

DG

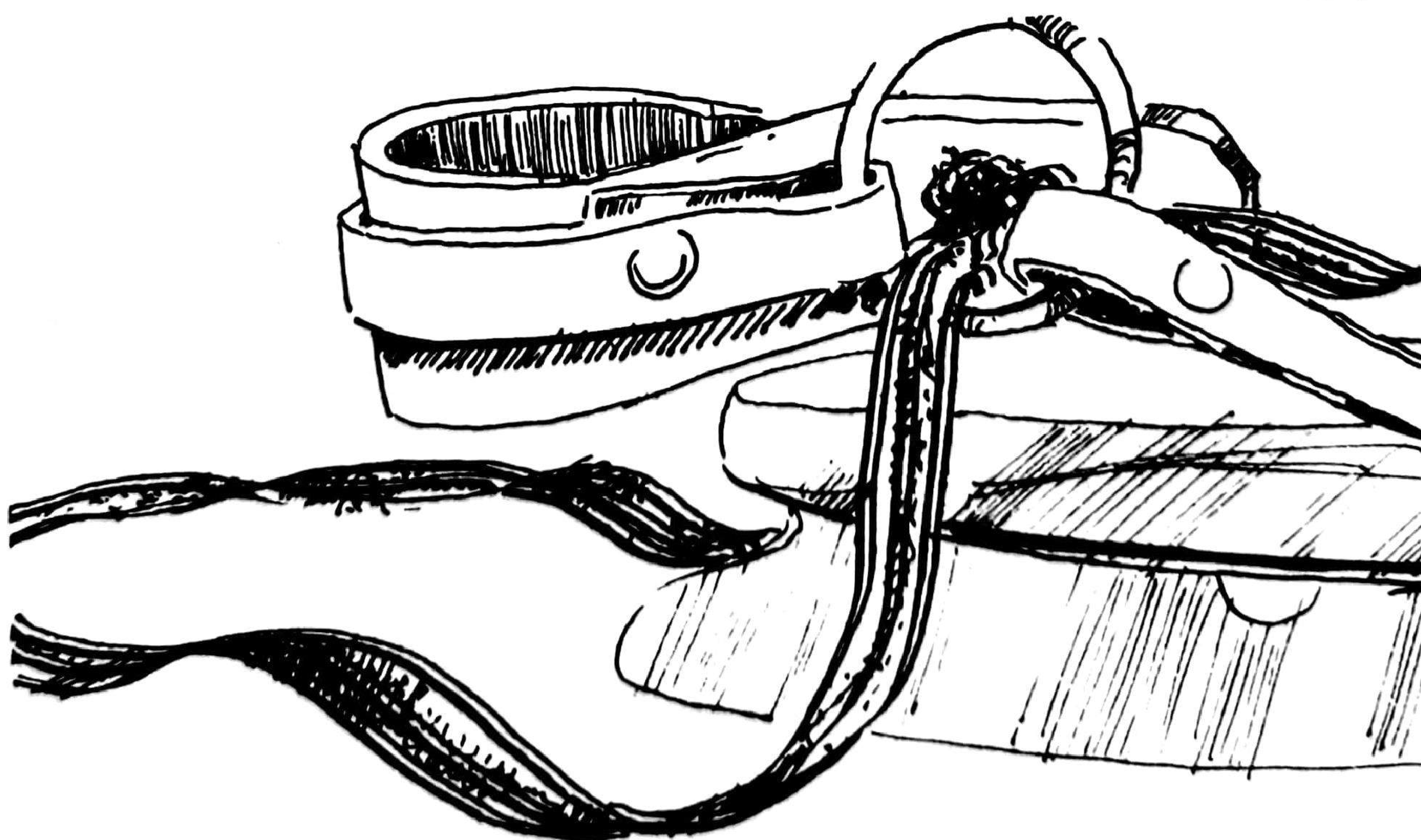
Mohammed Nasr

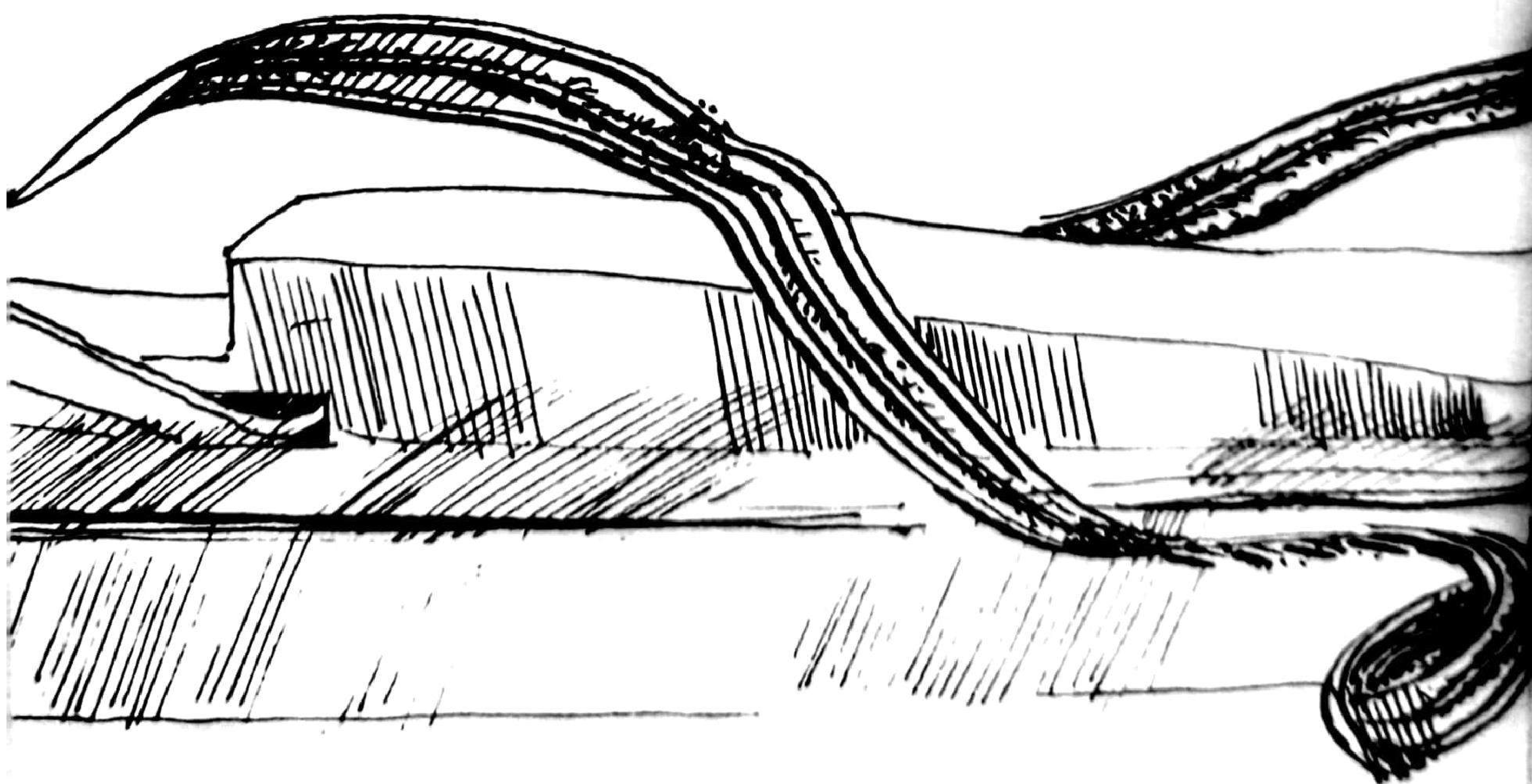
De Elfstedentocht

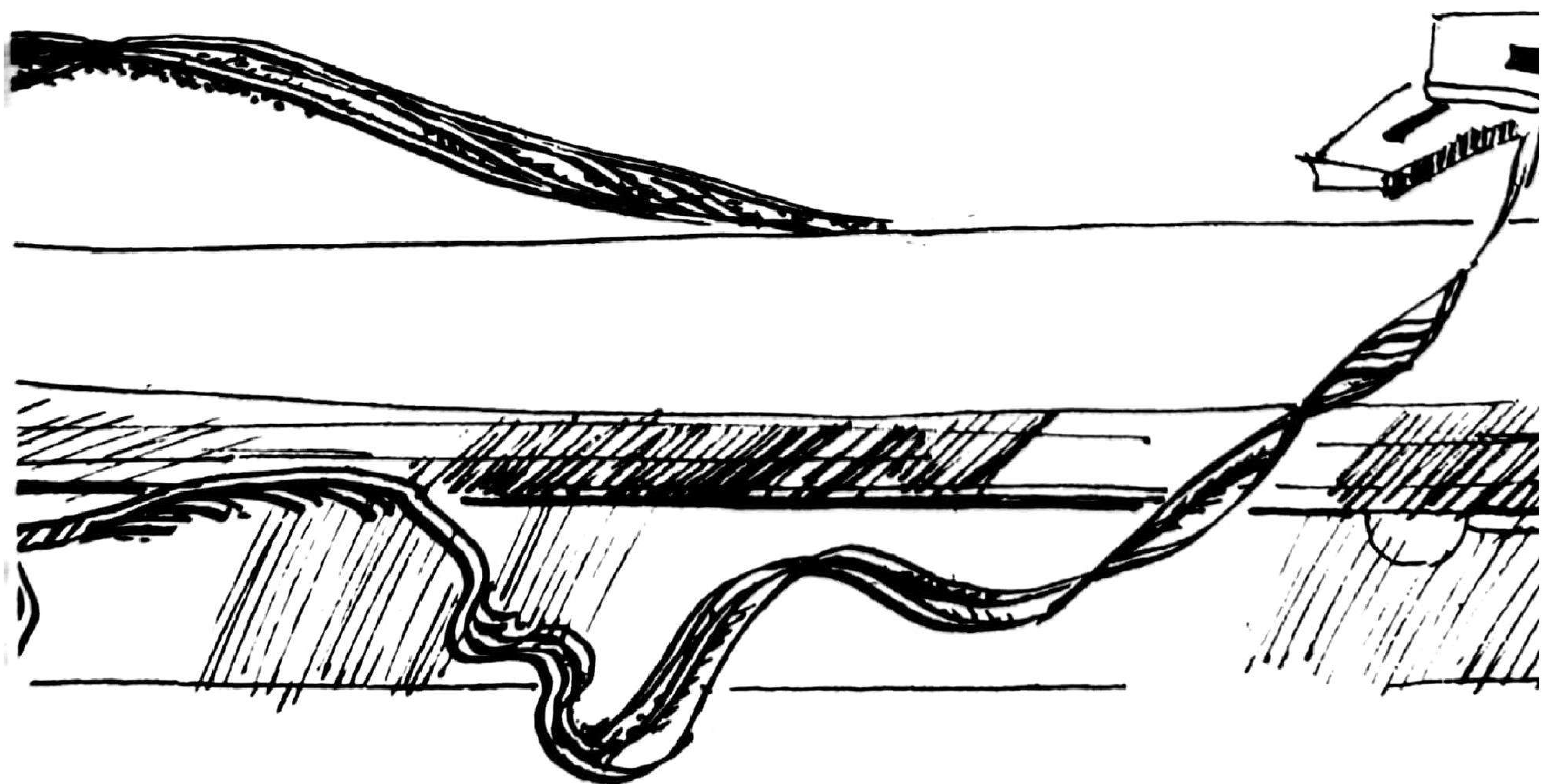
uitgeverij de Geus, Breda 1987

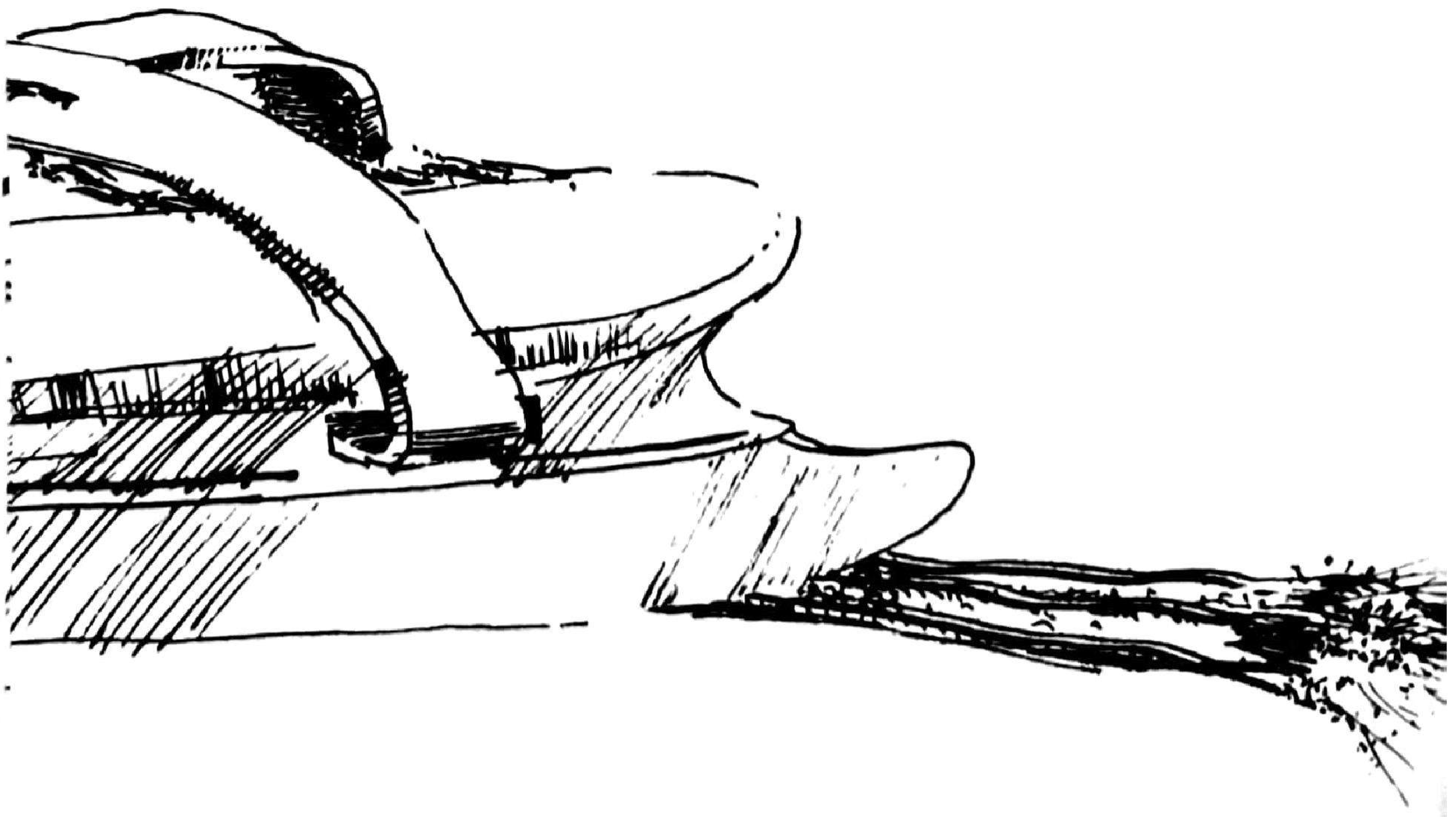
Omslagtekening en illustraties van Willem van Dongen
ISBN 90 70610 63 9

Verspreiding voor België: uitgeverij EPO, Lange Pastoorstraat 25-27, 2600 Berchem.

'Meteen na de jaarwisseling gaat oud en jong de ijzers onderbinden en volop genieten van de ijspret. Met de sneeuw en het ijs komen overal prachtige paardesleeën tevoorschijn, er wordt geijshockeyd op straat en geforceerd gelanglaufd in de buurt van bossen.

Leeuwarden maakt zich druk en wordt overspoeld met aanvragen voor inschrijving. Het aantal deelnemers wordt geschat op 18.000, waarvan 2.000 zwartrijders.
Iedereen maakt zich druk over de elfstedentocht behalve de winnaar van vorig jaar. Verder is alles op gang. Friese rondborstige schonen doen hun best om dit feest, in dit land van handel waar alles naar de markt wordt gesleept, te promoten. De schaatsers zien de elfstedentocht niet alleen als een cultuuruiting, maar ook als een manier om met hun sponsors overal door te dringen.
Elke Nederlander hoopt dat er geen ijsbreker door de kanalen kan dringen, zodat de droom niet in lucht vervliegt.
Deze ijsperiode is vooral prettig voor ijssurfers, want vaak kan de elfstedentocht niet doorgaan wegens een paar kilometer slecht ijs. Dan is de zoveelste elfstedentocht van de baan, maar nog steeds is de hoop gevestigd op een tweede vorstperiode!

Het Leger des Heils maakt een koffie- en soeptocht door de stad; vanwege de vorst blijven treinen midden in de weilanden steken; de kranten staan bol over een geïsoleerd eiland, en niet te vergeten over een dreigende ramp in Frankrijk door

bevroren koelwater in een kerncentrale. Er wordt voortdurend gewaarschuwd om niet in de auto te blijven zitten bij pech onderweg, want de kans om in de auto te bevriezen is groot. Het televisiejournaal is hoofdzakelijk gewijd aan sensatiebeelden tengevolge van de kou: zielige taferelen van mensen naast gaspitten of van zwervershuisvesting in kartonnen dozen.
De reclame geeft daarentegen een scala van vakantieberichten over aangename oorden en over verbrande vakantiebezoekers, zodat de mensen kunnen dromen. En om de tegenstellingen duidelijk te laten uitkomen geeft af en toe zowel het journaal als de kranten onbelangrijk nieuws met betrekking tot hitte in een ver land, bij voorkeur over mensen die door de hitte zijn omgekomen. Een Noorse expeditie, op weg naar de zuidpool, kan alleen nog 's nachts reizen omdat het onderweg te heet is voor de Husky-honden met hun dikke vacht die de sleeën trekken.

Zowel de televisie als de kranten waarschuwen de mensen er niet uit te gaan als het niet strikt noodzakelijk is. Ik vraag me bij mezelf af wat het verschil is tussen binnen en buiten. Het enige wat binnen nog ontbreekt is de noordoostenwind.
Mensen worden voortdurend geadviseerd veel kleren aan te trekken, zodat ze zich nog nauwelijks kunnen bewegen. Het verschilt maar weinig van astronauten; je wordt zo immobiel, dat je praktisch onmogelijk nog je maaltijd kunt nuttigen. Alles, ook oude dekens, wordt uit de kast gehaald om de mensen te verwarmen. Daar blijft het echter niet bij, want de kastjes onder de gootsteen in de keuken moeten ook nog warm gehouden worden. Maar gelukkig worden de kranten nog altijd volgeschreven.

De politie breekt in huizen in wegens de wateroverlast; men gunt de loodgieters hun jaar niet. Iedere Nederlander denkt

aan en houdt rekening met van alles en nog wat, maar niemand ligt wakker van de plek waar een zigeunerfamilie, die naar kleinere kampen moet worden verplaatst, naar toe gaat en wat er van haar terecht komt.

De kranteberichten roepen bij de Nederlanders herinneringen op aan de hongerwinter, waarin de mensen voedsel noch warmte hadden. Geen voedsel wegens de bezetting en geen warmte door het gebrek aan brandstof. Maar nu is er gebrek aan voedsel door bevriezing, en geen warmte door het niet kunnen betalen van de stookkosten. Zelfs het buitenland heeft last van de Hollandse winter. Zelfs de Engelse Big Ben schijnt verlamd van schrik door het Nederlandse weer. Alleen de Nederlandse regering heeft de koude oorlog nodig om te ontdooien. Pas nu denken ze aan de bejaarden. Maar als de ellende nog langer duurt en de regering niet verder ontdooit, dan wordt de Nederlandse bevolking snel bejaard.'

Dit was een column van een buitenlander, die uit eigen werk voorlas voor de radio. Ik doe gauw de radio uit omdat ik zulke dingen niet kan verdragen. Hij moet zich schamen, waar haalt hij het lef vandaan. In zijn eigen land heeft hij niets, maar dan ook niets te vertellen. Hier hebben ze werk, en als ze dat niet hebben dan hebben ze een uitkering, iets wat ze in eigen land niet kennen; ze hebben hun huisvesting met alles erop en eraan, terwijl ze in de dorpjes waar ze vandaan komen, niet eens electriciteit hebben. Maar hier maken ze gebruik van het welvarende leven van de Nederlanders, de video, de grill en genieten van de programma's op de kleurentelevisie via de kabel... Verbijsterd vraag ik me af hoe ze zulke taal durven uit te slaan tegen hun gastheren, die alles voor hen over hebben! Ze zijn en blijven ondankbaar. Hier hebben ze leren eten met mes en vork en hebben ze tafelmanieren opgedaan, want in hun eigen land eten ze met de hele familie van

één schaal en dan nog met blote handen. Ik moet er niet aan denken!

Wie zou mij tegenspreken, wanneer ik vertel, hoe streng de winters in Nederland kunnen zijn. Het zal een beetje ongeloofwaardig klinken, wanneer ik met een gezicht vol trots iedereen ga vertellen wat ik gehoord en gelezen heb: een zwerver die tegen een andere zwerver zei: 'Gisteren heb ik gedineerd in het Schillerhotel, met live muziek van Nederlandse prominenten', waarop de andere hem vraagt: 'En waar eet je vandaag?' De eerste zwerver antwoordt dan laconiek: 'Misschien vandaag in het Amstel Hotel'!
Daklozen in Nederland kunnen zich veel permitteren, zelfs wat luxe in hun leven. Dit geeft alleen maar aan, hoe hulpvaardig en gastvrij de Nederlandse samenleving is.

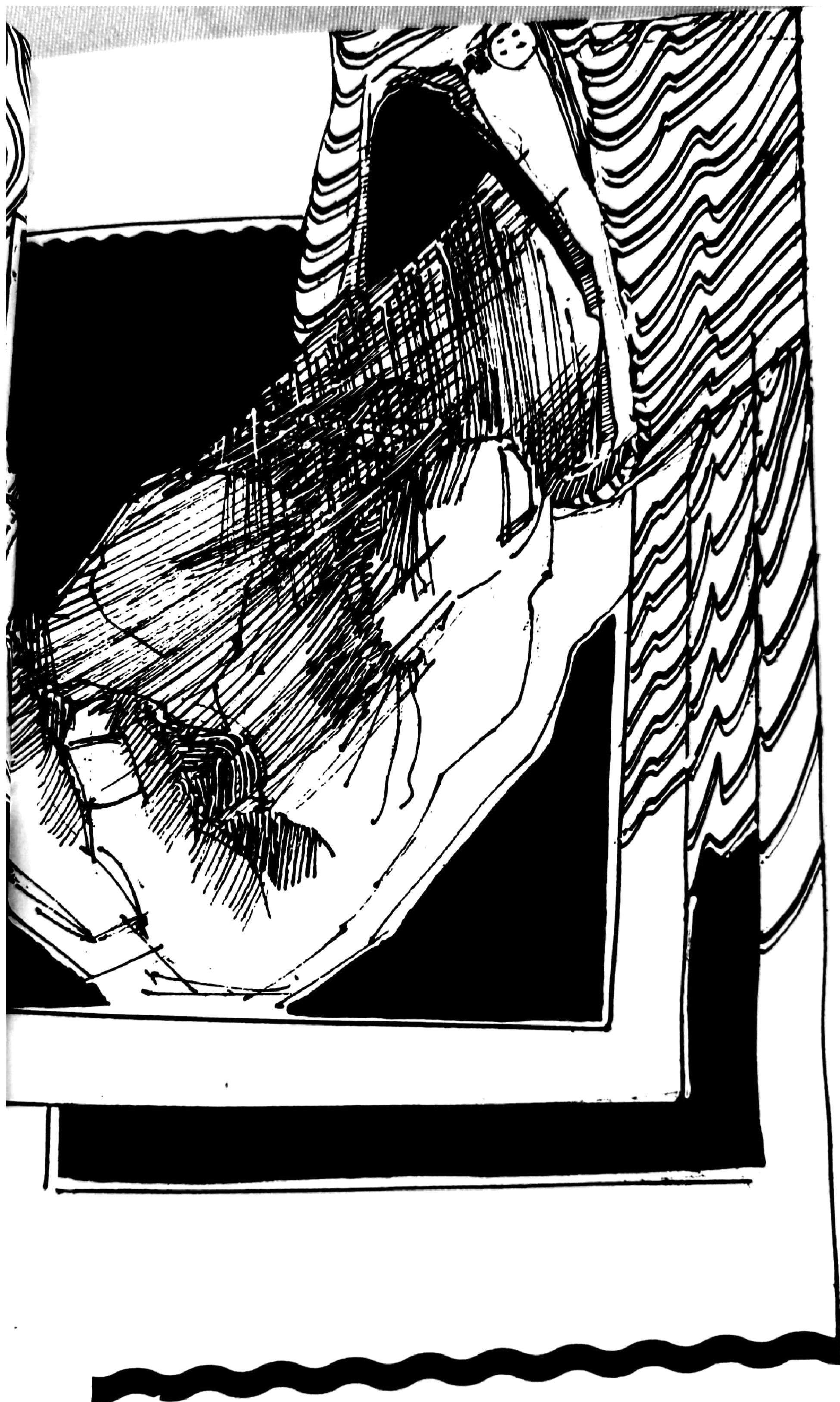
Nederland is echt het ware beloofde land; er is een overschot aan huizen op de markt en er zijn genoeg huizen die leegstaan. Als je iets wilt, hoef je geen makelaar in te schakelen; dat scheelt je ook weer kosten. De keuze is aan jou om er al dan niet zelf op af te gaan. Wie kan beter kiezen dan jijzelf? Je mag ieder leegstaand huis binnengaan, je hoeft ook geen gas en licht te betalen en zelfs de huur is gratis. Als je toch van huur betalen houdt, wordt je het recht ontnomen het hele bedrag te betalen, want je moet van de huursubsidie gebruik maken. Als ik zulke dingen aan mijn vrienden in Marokko vertel, wil het hele dorp de volgende dag naar Nederland komen, maar dat wil ik niet. Ik wil Nederland beschermen, want het is voor mij alleen.
De gastvrijheid van Nederland is niet te beschrijven, ze is ongelimiteerd. De regering denkt voortdurend aan mensen die het 'moeilijk' hebben. Die krijgen één keer per jaar een eenmalige uitkering en daar hoeven ze niets voor te doen. Kom je in moeilijkheden, omdat je met problemen zit, dan is

een advocaat geen luxe in Nederland en bovendien zijn de wetswinkels om de hoek. Voor al die dingen is geld beschikbaar, zelfs voor het invullen van een formulier als je buitenlander bent. Kom je dan nog écht in de problemen, dan word je geadviseerd proletarisch te gaan winkelen. Ook kun je zomaar bij een of andere receptie binnendringen; daar mag je zoveel eten en drinken als je wilt. Als je door de overstelpende hoeveelheid reklame en catalogi, die je ongevraagd thuis krijgt, verleid wordt voor een kapitaal te bestellen, en je later niet in staat bent de rekening te voldoen, dan hebben de Nederlanders daar ook wat op gevonden, namelijk 'afboeken'.

Nederlanders sloven zich uit voor de buitenlanders, want ze streven naar een multi-culturele en multi-raciale samenleving; overal moet een percentage van een andere bevolking vertegenwoordigd zijn, zelfs bij de tramconducteurs.

Ondanks het feit dat in Nederland meer dan een half miljoen buitenlanders wonen, worden nog steeds stromen Tamils met open armen ontvangen. Officieel mogen ze het land niet in. Maar de regering of de staatssecretaris van Justitie helpt een handje mee wegens haar geloofsovertuiging. Daarom mogen deze vluchtelingen de eerste dagen van hun verblijf in een geïmproviseerd onderdak in kerken doorbrengen of mogen ze in kleine villa's in de omgeving van Schiphol logeren. Ondertussen doen de Nederlanders hun best om zichzelf wijs te maken dat ze in de wet, die ze zelf hebben ontworpen, gaatjes kunnen vinden. Als je in Nederland aankomt word je goed ontvangen en word je precies uitgelegd hoe je tegen de wet in kunt gaan. Als iets je niet bevalt moet je demonstreren. En als dat niet helpt, steek je alles in brand, want dat is toch niet strafbaar. Net zoals de Tamils gedaan hebben met hun pension. Want als iets je niet bevalt moet je er zelf iets tegen kunnen doen.

Over vervoer in Nederland hoef je niet lang te piekeren; je stapt gewoon in een tram of metro want zwartrijden is in Nederland geen zonde. Als je gepakt wordt, hoef je jezelf niet te legitimeren: je kunt het adres van je vijand opgeven. Na afloop krijg je zelfs een bewijs, waarmee je gratis de hele stad kunt afreizen en dat zelfs de hele dag.

Maar de waarderende reacties van de kant van de buitenlanders blijven uit. De gemeente Amsterdam stelt 30.000,- beschikbaar voor een cursus fietsen voor Turkse vrouwen. Alleen de lange rokken vormen een obstakel. Als buitenlander hoef je geen diploma te hebben als je een zaak wilt beginnen. Buitenlanders worden in de watten gelegd; je bent niet gedwongen om de Nederlandse taal te leren, want er is altijd een tolk ter beschikking als je naar een of andere officiële instantie moet.

Als je karakter je niet toestaat te integreren behoef je je geen zorgen te maken over gebedsruimte. Daar zorgt de regering voor. Die heeft ook gezorgd voor een t.v.-omroep van jouw geloof, die leert dat jouw God naast de God van de andere omroepen bestaat.

De Nederlandse politie is de vriendelijkheid zelve; als je toevallig wat op hebt en je kunt jezelf niet meer redden, dan fungeert de politie als een taxibedrijf of ontvangt je warm op het politiebureau, waar ook nog een bed ter beschikking staat. De volgende dag krijg je op tijd een ontbijt en word je netjes uitgelaten. Mocht je daar iets op aan te merken hebben of iemand kijkt je scheel aan, dan kun je altijd terecht bij een meldpunt. Of je sluit je aan bij een groepering. Desnoods richt je zelf een groep op. Je kunt je klacht over de politie bij de politie zelf indienen (klacht in eigen huis!), in een democratie mag de politie zichzelf niet controleren. Je kunt verder vra-

gen in de Tweede Kamer stellen. De financiële verwikkelingen behoeven geen belemmering te zijn; die worden gauw afgehandeld.

Het enige waar je voor moet zorgen is dat je gezond bent en dat je kinderen kunt blijven verwekken, want daar word je flink voor betaald via de kinderbijslag.

Nederlanders zijn niet zo krampachtig. De bevolking gelooft sterk in de ideale samenleving, de multi-raciale samenleving. Hare Majesteit heeft dat ook duidelijk uitgesproken in haar troonrede van 1986 in het kader van het jaar van de verdraagzaamheid. De bevolking doet haar uiterste best bruin te worden en niet blank te blijven. Dankzij de welvaart, de zonnebank in huis of een abonnement op iets dergelijks is dat aardig gelukt. Heel vroeger ging men met gespaard geld naar een ver land in het zuiden, maar nu vermengen de Nederlanders zich in eigen land en krijgen bruine kinderen. Het zal niet lang meer duren, of Wassenaar snakt naar een gebedsoproep via de luidspreker van de moskee om vijf uur 's ochtends. De eerste steen voor de moskee is al gelegd, afkomstig van de zwarte markt in Beverwijk.

Van de belasting krijg je alles terug, ook de kosten van je verslaafde kind en de reisjes in het kader van verbetering van de werksfeer.
Sommige belastingen zoals bijvoorbeeld onroerend goed, behoeft men niet te betalen als men geen huiseigenaar is; de gebruiker kan kwijtschelding vragen.

De uitkeringstrekkers werken hard in het weekend. Ze doen ook klussen op zondag omdat ze het geloof toch onzin vinden.
Zwart werken met behoud van uitkering is in de mode, of

men nu wel of niet afgekeurd is, terwijl de rechtse club naar de belastingkantoren holt om eindelijk financieel te kunnen bijdragen aan hun ideaal: de multi-raciale samenleving.

En wil je prettig leven, dan richt je B.V.'s op voor een tweede huis in het buitenland, want de samenleving heeft helaas geen zon gebracht. Ook PvdA'ers nemen hieraan deel.

Om geen getto's te vormen, doet men in het Nederlandse beleid zijn best om integratie te bevorderen, opdat in Nederland die multi-raciale samenleving er maar snel komt. Daar neem ik mijn petje voor af en zeker voor die mensen, die het in de kortst mogelijke tijd voor elkaar hebben gekregen hun wijk en straten grotendeels 'gekleurd' te maken. Een dergelijke opoffering zie je niet gauw bij de buitenlanders. Ze moeten naar de Nederlanders kijken en zich aanpassen. Maar de buitenlanders wilden ook wat eigen cultuur en taal hier behouden. Grote schande!
Het Nederlandse Ministerie van Onderwijs wil de talen, die de buitenlanders spreken, zelfs verplicht stellen op scholen.

Met deze gedachten hopen de Nederlanders bevrijd te worden van de gestoofde aardappelen.

Het is nu al anderhalf jaar, dat ik in een nieuwe buitenwijk aan de rand van één van de grote steden van Nederland woon, na een verblijf van een tiental jaren in een pension in het centrum van de stad. Het kwam allemaal na de gemeenteraadsverkiezingen van 1986. Het is mijn keuze geweest om het leven in een pension in te ruilen voor deze leefwijze. Op zichzelf lijkt het leven in een pension een beetje op het leven in Marokko, ja, omdat het pensions met Marokkanen zijn! Marokko op kleine schaal, een stukje Marokko in het noordwesten van Europa. Het leven in een pension heeft toch de nodige

charme en warmte in dit koude land. Gezelligheid op z'n Marokkaans, hoewel gezelligheid een Hollands woord is. In de pensions kun je je eigen taal spreken met je lot-en landgenoten. En het heeft ook nog het voordeel dat je voortdurend op de hoogte blijft van wat er zich in Marokko afspeelt. Je hoeft nooit je verdriet te dempen als het gaat om heimwee; je wordt bij het minste of geringste gesteund en getroost door je huisgenoten. Huilen in een pension is zo gewoon als het vieren van een verjaardag in Nederland. Eenzaamheid heeft er weinig betekenis.

Alles wat een pension te bieden heeft, heb ik bewust geruild voor het leven in een buitenwijk. De charme van oude huizen, oude pleintjes en een kerkpleintje -hoewel ik nooit een kerk heb bezocht- heb ik geruild voor een blok beton met eentonige grijze tinten, stapels luciferdoosjes in een steriele omgeving, kunstmatige speelplaatsen die nauwelijks ruimte voor fantasie bieden aan de bezoekende kinderen. Alles is schoongeveegd. Sporen van creativiteit en spontaan gevallen boombladeren zijn nergens te bespeuren.
Voor deze omstandigheden heb ik bewust gekozen. Ik zal nooit iemand beschuldigen, dat ze zich met mijn keuze hebben bemoeid, zelfs de politieke partijen van Nederland niet. Het was eigen keuze en eigen wil. Mijn plek is nu een flatje op de vierde verdieping van een gigantisch flatgebouw geworden. De enige reden voor deze beslissing is dat ik me langzamerhand geïntegreerd voel. Ik vind dat je als je in een land woont dat niet het jouwe is, je je moet aanpassen aan de gevestigde normen. De gastheren van Nederland zullen zich altijd bescheiden blijven opstellen tegenover hun gasten. Ze hebben nooit iets van hun gasten geëist.
Ik zie het als taak van de gasten om hierop een redelijke reactie te geven.
Vanuit een spreekwoord dat luidt: 'kiezen of delen', ben ik

aan het werk gegaan. Daarnaast wilde ik ook zo graag tussen de Nederlanders gaan wonen.
Ik vind mezelf niet zo koppig als de andere buitenlanders. Ik meen te voldoen aan de voorwaarden van een aangepast en geïntegreerd persoon.
Ik heb een abonnement op een Hollandse krant, ik betaal mijn kijk- en luistergeld, ik doe mee aan alle spelletjes zoals het kopen van loten bij de sigarenboer. Om het geld voor deze spelletjes te reserveren ben ik gestopt met roken. Ik doe mijn vuilniszakken en mijn grofvuil op tijd naar buiten. Ik heb een strookje op mijn brievenbus geplakt 'gelieve geen reclame'. Ik veeg om de week het stuk trap bij mijn voordeur. Ik heb een visvergunning, niet omdat ik vis, maar alleen om te kunnen laten zien. Ik kijk naar de Fabeltjeskrant en Sesamstraat en naar Rondom Tien om de Nederlanders van een andere kant te leren kennen. Waar ik niet naar kijk, zijn alle programma's die beweren te streven naar begrip voor cultuurverschillen.
Ik lees alle roddelbladen om gespreksstof op te doen. Hoe vaak hoor ik Nederlanders wel zeggen: 'Dat wisten we zelf niet eens', wanneer het gaat om wie met wie een verhouding heeft of wie vreemdgegaan is. Dan heb ik het grootste woord. Ik heb geen tolk nodig.
Ik voer de eendjes als het vriest. Ik kijk naar Sonja, TV Privé en ik vul mijn belastingformulier op tijd in. Dat is overigens een fluitje van een cent, want ik bezit niets, behalve mijn werk-en verblijfsvergunning.
's Avonds kleed ik me uit voor de t.v., ik eet in gezelschap van de t.v. Zelfs als ik naar de w.c. ga kijk ik; ik heb de t.v. zodanig neergezet dat ik wanneer ik op de w.c. ben, toch alles kan volgen.
Om Nederland en de Nederlanders te leren kennen hoef je ze niet dagelijks te ontmoeten. Via de t.v. leer je ze van alle kanten kennen. Meer dan een vierde deel van mijn tijd in Nederland heb ik t.v. gekeken.

De kennis die ik hierdoor opgedaan heb wordt ook gewaardeerd door de Nederlanders, als ik ze wel eens ontmoet bij de bushalte. Dan zeggen ze: 'Je spreekt goed Nederlands! Wij hebben kennissen die hier al 20 jaar zijn en wij vullen nog altijd voor hen hun uitkeringsbriefje in!'
Dan zeg ik: 'Ze doen er ook geen moeite voor, ze zitten altijd bij elkaar, dan wordt het nooit iets.'
Als ze dat horen, zeggen ze geschrokken: 'Misschien hebben ze de gelegenheid niet gehad?' Dat vind ik altijd vervelend. De Nederlanders vinden mij dan ondeugend en kappen het gesprek af. Ik kan me soms zó ergeren, dat ik overweeg een praatgroep te beginnen met andere nieuwe Nederlanders, die in dezelfde situatie verkeren als ik.
Hoe Nederlands ik ben geworden, is te merken aan het feit dat ik op mijn privacy gesteld ben geraakt, iets wat we in Marokko niet kennen. De zelfstandigheid en de individualiteit van de Nederlanders hebben mij te pakken. Het leven op z'n Hollands biedt je ook de mogelijkheid je moedertaal te vergeten. Maar het is de vraag of je het Nederlands wel beter kunt leren, want je leeft tenslotte voor jezelf. Maar daar geloof ik nou niet in. Waar het mij om gaat, is dat ik wil aantonen dat een aangepaste Marokkaan ook maar een mens is.

Na een verblijf van anderhalf jaar in het flatgebouw, denk ik dat ik voldoende notie heb om een waarde-oordeel te kunnen geven over deze manier van leven. Het klinkt een beetje gek, maar na anderhalf jaar wonen in een flatgebouw ken ik nog niet eens mijn naaste buren; het enige wat ik van ze merk, is of ze wel of niet thuis zijn en dat weet ik omdat ik, als ik op de trap ben, kijk of hun licht wel of niet aan is. Verder ben ik niet gekomen. Ik heb met mijn buren wel kennis gemaakt, dit dankzij de brievenbussen waarop hun namen staan en die bij de trap hangen in de entrée van het gebouw. Maar een geïntegreerd persoon als ik tilt niet zo zwaar aan zulke dingen; per

slot van rekening is dat ieders goed recht. Iedereen heeft recht op zijn privacy.

Door mijn huidige instelling ben ik veel Marokkaanse vrienden kwijtgeraakt, omdat ik hun gewoonte om zomaar langs te komen wilde afleren. Ik heb hen duidelijk gemaakt dat bezoek dat zich niet van te voren heeft gemeld, niet op prijs gesteld wordt.
Als een of andere gelegenheid zich voordoet, dat we elkaar ontmoeten, kijken ze me beledigd aan. Ze vinden mij gek geworden. Maar het recht van denken wil ik hen absoluut niet ontnemen; wij leven in een democratisch land.
Ik vind dat je, als je in een land woont en er leeft, je maar moet aanpassen en dat is hen in het verkeerde keelgat geschoten.
Sommigen maakten wel eens hatelijke opmerkingen, zoals: 'Goede verstandhouding met je nieuwe landgenoten!', maar van zulke opmerkingen lig ik niet wakker. Ik heb me voorgenomen om niets met ze te maken te hebben.
Ik heb vaak overwogen of ik mijn haar blond zou laten verven, maar mijn enige rem waren mijn wenkbrauwen. Ik heb eens een pruik gekocht, een Willem-Alexander-model, en die heb ik thuis opgezet. Ze stond me wel goed, alleen die wenkbrauwen, die stonden me in de weg, het vormde een combinatie die afstotend werkte. Ik kan met deze combinatie niets beginnen. Hoe vaak heb ik wel gehoopt dat er een of andere stichting in het leven geroepen zou worden om mogelijkheden te creëren tot uiterlijke aanpassing van de nieuwe, bekeerde Nederlanders? In de tijd dat ik me nog aan het installeren was in de flat, heb ik gezorgd dat geen enkel Marokkaans voorwerp meer te bespeuren zou zijn, door deze allemaal in de gracht te gooien. Onder de tafel liggen alleen maar Nederlandse tijdschriften en op de kast staan allemaal Nederlandse voorwerpen, zoals een lampje met een kap van var-

kensblaas, een stenen bierpul, een barometer, een letterkast en een koekoeksklokje hangt aan de muur.

De Privé verberg ik onder de kussens van de zitbank als ik bezoek krijg. Ik heb thuis geen telefoon. Eigenlijk zou een geïntegreerd mens als ik een telefoon thuis moeten hebben, maar helaas! Hij is afgesneden wegens de niet betaalde hoge rekening, veroorzaakt door het vele bellen naar Marokko. Het is weer mijn achtergrond die de problemen veroorzaakt. Een gewoon abonnement in Nederland is best te betalen.

Het leven in Nederland is aangenamer dan in Marokko; iedereen is ingesteld op zijn eigen wereldje. Het Nederlandse interieur is proper. Ik voel me nu veel gelukkiger en rustiger. Van al die feestjes die Marokkanen vaak organiseren met veel muzikaal lawaai, heb ik geen last meer. Mijn keuken is nu meer een etalage. Als ik deze nu vergelijk met Marokkaanse of Turkse keukens die constant stinken naar allerlei exotische kruiden, dan ben ik erg blij dat ik in mijn huidige situatie van deze ellende verlost ben.
Mijn huis is nu bescheiden klein, vergeleken met die grote huizen van de gasten die in stamverband wonen.
Ik heb geen last meer van de dierenbescherming want ik ben ook vegetariër geworden. Om het beeld van een geïntegreerd mens te completeren, slacht ik geen schaap meer als er een offerfeest is. Daar ben ik te modern voor.
Ik zou alles op alles zetten om het image te voorkomen dat ik mijn vrouw zou dwingen een sluier te dragen. Zeker weet ik, dat ik mij nooit zou bemoeien met het huwelijk van mijn dochter, want anders zal ik gezien worden als een uithuwelijker.
Ik hoop dat ik geen zonen zal krijgen, zodat ik ze later niet kan dwingen om te gaan werken en hun geld kan ontnemen. Ik ben blij dat ik geen jongens heb, want als ze straks naar

school zouden gaan, komen ze daar niet verder dan LTS en zouden ze automonteur of kelner worden. Dat zou ik ze niet aan willen doen. Ik zou wel een kind van een Nederlandse vrouw willen hebben, dat een hoog IQ heeft, zodat ik zelf aan mijn trekken kan komen door lid te worden van de vereniging voor ouders van hoogbegaafde kinderen.
Over kinderen gesproken, dochters wil ik niet hebben, want als ze later vriendjes zouden krijgen, zou ik diep in de problemen komen. Van mij zouden ze niet met Nederlanders mogen trouwen. Zelf overweeg ik om niet te trouwen, zodat mijn vrouw na een ruzietje niet terecht komt bij een Blijf-van-mijn-lijf-huis.
Vrijgezel blijven is een belangrijke voorwaarde voor het aangepast en geïntegreerd zijn.

Ik zal niet zuinig leven, hoewel ik al een paar jaar werkloos ben en van een bijstandsuitkering alles moet betalen. Ik heb me voorgenomen geen geld meer naar Marokko te sturen, want dat zou de Nederlandse regering handen vol geld kosten aan het aanzuiveren van tekorten.

Ik ga nooit twee maanden met vakantie naar Marokko. Ik kan het trouwens niet eens betalen. En als ik dan geluk heb en toch met vakantie naar Marokko zou kunnen gaan, zou ik me in ieder geval niet ziek melden. Ik zal dan niet meer dan een klein tasje meenemen om mijn handen vrij te houden als vliegende reiziger.

Ik neem dan geen ijskast, geen video, geen grill, geen auto en geen Hollands dorp mee, maar wel erwtensoep en Hollandse drop.

Waarmee ik zit, is het probleem, dat mijn Nederlandse vriendin begint te wennen aan Marokkaanse gewoonten. Dat kan

ik merken aan haar manier van omgaan met afspraken. Ze heeft snel afstand genomen van de punctuele en exacte Hollandse afspraken, ze komt zelfs niet eens meer opdagen. Dat is een zuiver Marokkaanse manier van omgaan met afspraken.

Als we een discussie hebben, maakt ze zich net zo druk als de buitenlanders over de pasjeswet; dat het een onbegrijpelijke zaak is. Ik zelf heb daar echter geen moeite mee. Ik heb niet eens de tijd om aan zulke dingen te denken; zulke zaken interesseren mij niet en ik zit er ook niet mee. Ik voel me van top tot teen Nederlander.

Mijn integratie geeft mij wel eens problemen in mijn relatie, soms schreeuwt mijn vriendin zelfs in woede: 'Hou toch op met die imitatie van Nederlanders, ik heb liever dat je doet zoals je bent!'

Maar ze vergeet dat ik niets anders ben dan een Nederlander.

Zulke dingen doen zich voor, wanneer ik bijvoorbeeld mijn ogen dichtdoe bij een spelletje op de t.v., zodat ik ook naar de oplossing kan raden, of wanneer ik geen poot uitsteek wanneer ze aan het koken is, of wanneer ik de tafel niet kan dekken omdat ik anders het spelletje op de t.v. niet kan volgen.

Ik ben nu zover dat ik me bezig begin te houden met stil te staan bij het probleem van ongewenste intimiteiten binnen het huwelijk.

Op een vroege ochtend word ik wakker, ik voel me stijf van de kou. Het eerste wat ik doe is naar de radiator gaan om te voelen of de verwarming het wel doet. Het eerste wat ik zie zijn de bloemen op de ramen van de slaapkamer. Ik schrik me dood. Ik loop naar de zitkamer om te kijken naar de thermostaat, of die toevallig laag staat. Ik word alleen maar moedeloos als ik zie dat de thermostaat nog behoorlijk hoog staat. Ik ga alle radiatoren langs en voorzichtig raak ik ze aan om te

voelen; ze zijn door en door koud. Ik ga kijken naar de waterstandmeter, die bescheiden is gevuld. Maar de temperatuur in huis blijft zakken. Ik weet geen oplossing. Het enige wat bij me opkomt, is wat meer kleren aan te doen. Rillend pak ik mijn kleren, die ook ijskoud zijn. Ik dwing mezelf om ze aan te doen. Ik ga in de keuken bij de gaspitten staan. Het enige wat ik kan verwarmen zijn mijn handen, mijn voeten kunnen er niet bij. Van tijd tot tijd ga ik wat lopen in huis, om er enige graden warmte bij te krijgen. Op een gegeven moment kan ik het niet meer volhouden om thuis te blijven. Maar ik weet niet wat dan te beginnen. Wat ik wel weet is dat alle buren naar hun werk zijn gegaan. Bovendien kan ik niet zomaar met deze smoes bij hen aankloppen want we kennen elkaar nog maar nauwelijks. Ik besluit naar een telefooncel te gaan, hoewel de dichtstbijzijnde functionerende telefooncel mij een uur lopen kost. De cellen in mijn buurt zijn allemaal uitgehold door vandalen. Als ik in de telefooncel ben, heb ik geen telefoonnummers bij de hand omdat alle telefoonboeken zijn vernield en verbrand. Dan vraag ik me af: zouden de Marokkanen dat doen als wraak tegen mij?

Een mens als ik moet niet klagen en als ik het toch doe, moet ik bewijzen hebben, dat is het enige wat in Nederland telt. Een mens als ik moet niet veel klagen, anders word ik gerekend tot de buitenlanders en dat is iets wat ik absoluut niet wil. Buitenlanders hebben bij het geringste incident altijd een tolk of een maatschappelijk werker nodig. Ik wil me onderscheiden van deze groep.

Dus zet ik door en ga ik er tegenaan, door te zoeken. En het lukt me, want al gauw heb ik een loodgietersbedrijf aan de telefoon. Ik krijg te horen: 'We komen nooit door alle aanvragen heen, het heeft geen zin dat u op ons blijft wachten, het personeel is overbezet. Het is beter dat u een ander bedrijf

probeert'. Na het gesprek begin ik voor mezelf een verklaring te zoeken waarom hij mij niet wil helpen. Zou hij misschien gedacht hebben, dat ik in een onbewoonbaar verklaard huis woon waar veel aan de hand is? En als dat zo is, waarom zou hij dat denken? Zou mijn accent mij verraden hebben, zodat hij heeft geconstateerd dat ik een buitenlander ben? Dan heeft hij het mis, want hij heeft niet beseft dat hij met een aangepast en geïntegreerd persoon te maken had. Ik zal het die meneer niet kwalijk nemen, misschien hebben de buitenlanders hem wel eens wat geflikt. Toch was hij niet onbeleefd, hij was wel begrijpend, want hij gaf mij een telefoonnummer van een ander bedrijf. Aan hem zou het sowieso niet liggen.

Na dit gesprek ben ik even uit mijn evenwicht, mijn gevoel overheerst, maar gauw schakel ik mijn verstand in. Ik denk: een echte Nederlander is een nuchter mens, hij laat zich niet kennen. Ik ga weer door met bellen. Maar het trieste is dat ik na een hele dag met talloze pogingen niemand heb kunnen vinden die me kan helpen met de ellende. Ik keer weer terug naar huis. Het klinkt een beetje burgerlijk als ik zeg: niemand wacht op me thuis! Dan probeer ik mezelf weer duidelijk te maken: een Nederlander is altijd flink, hij laat zich niet meeslepen door zijn gevoelens. Hoe dan ook, zijn emoties moeten in ieder geval nooit de baas over hem spelen. Ik moet me moedig en flink opstellen.
Onderweg denk ik opeens aan M'hmet, die Turkse man, met wie ik een tijdje in een fabriek gewerkt heb. Hij was een briljant medewerker en toevallig woont hij bij mij in het flatgebouw. Hij is mijn enige redding, alleen ken ik zijn precieze adres niet. Maar ondanks alle wanhoop dwing ik mezelf om hem te gaan zoeken; als hij mij niet helpt, weet ik niet hoe ik deze nacht zal doorbrengen. Bij de brievenbussen ga ik alle namen na. Gelukkig tref ik zijn naam gauw aan. Hij woont op de eerste etage. Het is geen moeite om daar naartoe te

lopen. Bij de deur bel ik aan. Het duurt even en ik heb het niet meer. Stel je voor dat hij misschien met vakantie is naar Turkije, of dat hij het klimaat ontvlucht is. Op een gegeven moment hoor ik: 'Wie daar?' Me over mezelf verbazend, antwoord ik: 'Je buurman'. De stem spreekt weer: 'Wie daar, wie?' Ik zeg weer moedig: 'Buurman', waarop de stem, die van een vrouw lijkt te zijn weer vraagt: 'Wat?' Het duurt nog even tot de deur op een klein kiertje opengaat en er een half hoofd met hoofddoek vanachter de deur verschijnt. Ik zeg gauw: 'Ik woon vlakbij, mijn verwarming heeft het begeven, ik wil dat M'hmet hem komt repareren'. Dan zegt ze: 'M'hmet niet thuis, M'hmet automarkt met vriend'. Ik zeg wanhopig: 'Hij moet mij helpen' Snel daarop zegt ze: 'Ja, goed' en doet ze de deur voor me dicht. Ik twijfel of ze de boodschap goed kan overbrengen: veel vertrouwen heb ik niet in deze manier van communiceren. Met deze gedachte ga ik naar huis, de kou tegemoet.

Daar ga ik, met mijn handschoenen nog aan, op een klamme stoel zitten. Ik kan alles overwinnen door positief te denken en te hopen op een dooiperiode. Van mijn plek ben ik niet meer weg te jagen; ik kan mijn plek niet verlaten, anders moet ik weer een andere plek verwarmen. En ik heb het voortdurend erg koud. Het enige vertier zijn wat kranten van de vorige week. Ik volg al het nieuws en de ontwikkelingen over de eventueel te houden Elfstedentocht. De kans is groot dat het toch niet doorgaat.
Voor het doorbrengen van de tijd is het stof genoeg, zeker voor een geïntegreerd persoon als ik, die zich toch interesseert voor een stuk cultuur van Nederland: de Elfstedentocht-affaire.

Ik heb geen moed meer om het huis op te ruimen, zelfs niet om wat klaar te maken voor het eten; als ik beweeg dringt de

10 15 20 25
10 15 20 25

kou in me. Daardoor is het alleen nog uit te houden als ik stil blijf zitten en zo dicht mogelijk bij de gaspitten kruip, hoewel mijn jas en broek nog stijf staan van de kou. Ik kan er maar geen genoeg van krijgen voortdurend te dromen, dat de hele kamer een sauna wordt. Maar deze wens zal nooit in vervulling gaan, weet ik. En ik begin de hoop helemaal op te geven wanneer ik constateer dat alles wat van plastic is en dichtbij de gaspitten staat of ligt, nauwelijks is verbogen, wat aangeeft hoeveel kouder mijn kamer is. Ik begin te geloven dat er niet zoveel verschil is tussen de stadzwervers en mij, alleen, ik heb een dak boven mijn hoofd.

Terwijl ik zo op moedeloze wijze het weekend tracht door te brengen, wordt er aan de deur gebeld. Kreunend en verstijfd loop ik naar de deur. Met veel moeite doe ik de deur open. Het is M'hmet die een tas bij zich heeft, waarvan later blijkt dat er gereedschap in zit. Hij had mijn boodschap kennelijk goed begrepen. Zijn vrouw was toch niet zo dom als ik dacht. Ik laat hem binnen. Ik schaam me dood dat ik hem niet eens een kopje koffie kan aanbieden, maar ook M'hmet is niet zo dom, dat hij dat niet begrijpt. M'hmet praat nooit in het wilde weg, hij praat als het nodig is. Hij is zo geïntegreerd, dat hij zijn schoenen op de deurmat heeft uitgedaan. Overal waar hij bezig is, heeft hij een klein handdoekje bij zich, zodat hij geen sporen van vette vingers achterlaat.

Onder het keukenkastje legt hij een oude krant, opdat hij ook daar geen vuiligheid achter zal laten. M'hmet is een echte aangepaste Turk, maar wél een vakman. Maar hij zegt: 'Het is niet mijn vak, ik doe het in mijn vrije tijd'. Wat hij wel heeft en ik niet, is een hobby. M'hmet is zo geïntegreerd dat hij ook zwart werk doet.

De verwarmingsketel staat bij de trap. Als M'hmet daar naartoe gaat doet hij zijn schoenen weer aan. Inmiddels heeft hij de electrische stroom gemeten bij de thermostaat. Maar hij kan geen storing vinden. Hij gaat even zitten, rolt een sigaret zoals Nederlanders dat doen en praat zachtjes tegen zichzelf. Het niveau van het water is goed. Stroom is er. De ketel is in orde. Wat is dan het probleem? Opeens staat hij op, zonder zijn sigaret te hebben opgerookt zoals Nederlanders (de keiharde werkers) dat doen, loopt richting thermostaat, maakt hem open, en gaat er aan een stuk door op staan blazen. Daarna glimlacht hij naar mij en zegt: 'Karde, hij doet het!'. Ik ben verbaasd door zijn aankondiging, alsof er een nieuwe wereld voor me open gaat. De eerste minuten kan ik het niet geloven. Hij loopt naar de radiator en zegt: 'Kom maar Karde, het begint!'. Ik loop in zijn richting met nog maar weinig vertrouwen, maar als ik mijn hand op de radiator leg, voel ik dat het probleem verholpen is. Het metaal begint langzaam warmte te krijgen. Ik zeg enthousiast: 'Je bent geniaal! Wat was er nou eigenlijk aan de hand?' Hij antwoordt met overtuigende blik: 'Stof in de thermostaat, verder niets'.

Ik zeg dankbaar: 'Wil je misschien iets drinken?', waarop hij antwoordt als een echte Nederlander: 'Een bakje koffie gaat er altijd in'.

Nog wat verstijfd door de kou, met gespannen spieren als een robot die net ontroest is, loop ik naar de keuken. Terwijl ik koffie zet, bladert hij door alle kranten die ik heb en vanuit de zitkamer hoor ik hem vragen:

'Je bent een schaatsfan, zie ik'.

Ik antwoord vanuit de keuken: 'Hoe weet je dat?'

'Ik zie het, Je hebt alle artikelen die over de Elfstedentocht gaan'.

Ik zeg trots: 'Inderdaad, een paar uur geleden heb ik

gehoord dat het niet doorgaat, maar ik heb nog steeds hoop'.
Verder hoor ik niets meer, behalve het geblader van kranten.
Hij zegt:

'Ik begrijp niet, dat het weer altijd een dagelijks onderwerp van gesprek is in Nederland'.

Ik kom terug uit de keuken met wat kopjes en zeg: 'Ja, dat klopt, dat is de inleiding voor ieder gesprek en er valt altijd iets over te zeggen'.

M'hmet begint sarcastisch te lachen.

'Maar dit geldt niet voor ons gesprek'.

Ik zeg: 'Uiteraard niet, maar het weer is hier geen dag gelijk'.

M'hmet probeert wat ruimte te maken op tafel.

'In de Nederlandse taal herken je zelfs in spreekwoorden, uitdrukkingen of gezegden het weer of iets wat daarmee te maken heeft'.

Nadat ik wat kopjes en suiker op tafel heb gezet, heb ik een paar van die uitdrukkingen gevonden om mee voor de dag te komen in dit gesprek. 'Jazeker, zoals bijvoorbeeld: Het kan vriezen of dooien'.

M'hmet heeft volgens mij wel discussiediscipline, want hij zegt meteen daarop: 'Het gezegde op zichzelf drukt een bepaalde onzekerheid uit, die je ook kunt vinden in gezegden met namen van de maanden; daarin speelt het weer ook een rol, zoals Maart roert z'n staart en April doet wat hij wil. Dat is ook een soort onzekerheid, het ligt buiten de invloed van de mensen. Nederlanders zijn wat dat betreft machteloos, zelfs met ons KNMI'.

Om van onderwerp te veranderen zeg ik: 'Heb je misschien dat commentaar van die Marokkaan vanmiddag op de radio gehoord?' en geef hem zonder verder iets te zeggen een kopje koffie.

'Dank je wel. Ja, ik heb hem in de auto gehoord: hoe kan iemand zoiets uit zijn mond te krijgen! Het is schandalig, ik heb er geen woorden voor!'
Heel voorzichtig, om zijn humeur niet te bederven, vraag ik:

'Wat vind je zelf daarvan?'

'Beneden peil!', antwoordt hij direct.
Hij schijnt geïrriteerd te zijn en dat verbaast mij een beetje. Met een kwade blik gaat hij in zijn jaszakken zoeken:

'Niet lang geleden heb ik een stukje van een Turk gelezen in een of ander blad en voor de gein draag ik het stuk altijd bij me in de hoop dat ik die persoon een keer tegenkom. Ik heb dat stuk aan alle vrienden van mij laten zien en die denken gelukkig precies zoals ik'. Hij friemelt nog wat in zijn zakken en na enige tijd haalt hij er een klein stapeltje versleten papieren uit en een krant, die helemaal zwart is geworden doordat de drukinkt is doorgelopen.

'Moet je luisteren', zegt hij en hij gaat het stukje voorlezen: 'Men voert in dit land allerlei soorten onzinnige acties en men is daar trots op ook. Bijvoorbeeld het Keniabroodje, dat gedurende een paar weken verkocht wordt. Daarna hoor je er niets meer van, hoewel je ijverig van dat broodje hebt gegeten in de hoop dat een paar levens in dat land van de problemen worden verlost. Men is hier puur commercieel bezig, verder kan het men niets schelen. Als men toch iets nuttigs wil doen, kan dat op andere manieren, maar het probleem is, dat men dat niet wil en dat dat ook helemaal de opzet niet is. Als men werkelijk iets wil doen, had dat gekund. Men is dan ook nog verlost van alle overschotten waar men mee zit, zoals de boterbergen en de melkplassen, die ergens opgeslagen zijn omdat men ze aan niemand kwijt kan. Stuur alles naar de Derde Wereld, men heeft er daar wat aan en Nederland is er van af. Maar dat is men hier niet van plan; dat schijnt 'economisch' niet te kunnen. Het is gemakkelijker om vanuit een fauteuil medelijden te hebben met de Poolse arbei-

ders die staken in de fabriek omwille van het regime. Een cheque is gauw bij de hand, want je moet aan zulke toestanden toch iets doen. Gelukkig dat het op flinke afstand is.

Een groep mensen of een volk dat verdrukt wordt, moet geholpen worden. Of het nu in Latijns-Amerika is of in het Midden-Oosten, Afrika of welk werelddeel dan ook, je moet je er als mens voor inzetten. Maar wel op afstand. Het is langzamerhand in het Westen en ook in Nederland een modeverschijnsel geworden om voor ellende van anderen een georganiseerde gala-avond te houden. Je ziet glinsterende jurken, korte rokken, gekleurde verlichting, enorme orkesten, halfnaakte dames die op de achtergrond hijgen. Voor wie?, vraag ik me af. Voor de gefrustreerde Nederlander, zodat hij ook aan zijn trekken komt om iets over te maken op de giro van de actie-avond?

Maar is deze gevoelige Nederlander zich wel bewust van het feit dat de uitgenodigde buitenlander vlakbij ook in een verdrukte positie zit?'

Nadat hij de laatste zin heeft voorgelezen, kijkt M'hmet me aan met een vragende blik en ik weet meteen wat hij daarmee bedoelt. 'Ja', zeg ik, 'je wilt zeker horen wat ik daarvan vind'. Hij knikt glimlachend en wacht mijn mening af. 'Ja, dat zijn de mensen die het moeilijk voor ons maken en de geïntegreerde buitenlanders een slechte naam geven'.
M'hmet zegt: 'Ik heb met zoveel mensen daarover gesproken dat ik er geen woorden meer aan vuil wil maken'. Hij raapt zijn papieren bij elkaar en stopt ze weer in zijn zak. Hij belooft me dat we nog eens met elkaar zullen praten, hij is nu te moe door zijn werk. Bovendien had hij niet op de klus in mijn huis gerekend, dat was voor hem extra, na werktijd. Dat kan ik wel respecteren. M'hmet heeft een groot hart.

Als M'hmet mijn huis verlaat, is de temperatuur in huis langzamerhand gestegen en is de sfeer door de warmte veel aangenamer geworden dan een tijdje geleden. Ik ga weer naar de keuken en maak daar snel iets klaar om te eten. Daarna ga ik rechtstreeks naar bed. Ik ben bekaf en heb geen energie meer om nog in de kamer te zitten. De slaapkamer is redelijk warm, de kilte is er af. Ik leg nog even mijn piama op de radiator terwijl ik me uitkleed en daarna duik ik mijn bed in. Het is een heerlijk gevoel, alsof ik jaren in de kou heb geleefd. Zowel mijn handen als mijn voeten zijn iets opgezet en mijn hele lichaam is weer op temperatuur. Ik nestel me in bed alsof ik nooit iets anders gekend heb dan armoede en dat geeft me een gevoel van tevredenheid en rust. Met deze gedachten kan ik echter de slaap niet tegenhouden, en met de geruststelling dat ik me de volgende dag nog in een warm huis zal bevinden, val ik in slaap.

Heel Nederland staat op zijn kop vanwege het rijden van de Elfstedentocht vandaag. Een hoop mensen hebben vrij genomen om naar Friesland te gaan. Ik was ook niet tegen te houden. Vroeg in de ochtend heb ik wat boterhammen ingepakt en de thermoskan vol koffie gedaan. Ik heb het allemaal in de rugzak gedaan en ben naar het station gelopen. Het station zag zwart van de mensen, ik kon nauwelijks mijn voeten neerzetten, alles zat vast. Maar al met al heb ik toch een kaartje kunnen bemachtigen en ben ik gauw in de trein gestapt. Het leek of heel Nederland op weg was naar het noorden. Treinen waren overbevolkt, iedereen gewapend en gekleed tegen de kou. De ruggen van de mensen waren allemaal beschreven met teksten en reclame van grote zaken en bedrijven. Deze tocht is ook een feest van de middenstand.
In Leeuwarden staan behalve Hare Majesteit Koningin Beatrix en haar man en kinderen, ook mensen van de BVD en

andere mensen van de regering en de commissaris van de koningin van Friesland en radio- en tv-journalisten van de dag- en weekbladen. Kenners van de schaatssport hebben weddenschappen afgesloten over de winnaar, specialisten in de sport speculeren op bepaalde nieuwe talenten die voor het eerst meedoen, maar niet op de winnaar van de vorige Elfstedentocht.

Bij de verzameling van wachtende mensen zie ik ook een paar Turken die in de stemming zijn. Ze doen aan van alles mee, terwijl iedereen met elkaar praat, wachtend op de komst van de winnaar. Opeens zie ik een motor waarvan de rijder door een luidspreker meldt dat over een paar minuten de winnaar binnen zal komen. De spanning onder de mensen stijgt, de journalisten hollen van links naar rechts. De koningin en haar familie worden iets naar voren geleid. Ik hoor opeens menselijk gejuich. Er is iets in de verte wat ik niet goed kan zien, een schaatser, omringd door motoren en cameramensen.

Op dit moment wordt dit tafereel van commentaar voorzien. Er wordt geroepen, dat de winnaar waarschijnlijk een nieuweling is, maar over zijn identiteit valt nog niet zoveel te zeggen, het is een kwestie van wachten. De journalisten springen op de lijn van de finish. Op dat moment komt de winnaar over de streep. Hij wordt steeds omsingeld door journalisten en mensen van de veiligheidsdienst die hem begeleiden naar het plekje waar de koningin staat te wachten, maar de man is nog niet te herkennen door de drukte. Als hij echter voor de koningin staat, neemt hij zijn muts en zijn bril af, en wie zie ik? M'hmet, mijn buurman. Ik weet niet wat ik zie, ik geloof mijn eigen ogen niet. Aan de koningin kan ik zien dat ze verbaasd is, en er wordt een tolk ingeschakeld voor M'hmet en de koningin. Maar M'hmet laat de tolk geen gelegenheid en gaat spontaan in gesprek met de koningin. Zij overhandigt

hem de beker en de journalisten dringen door de menigte om iedere geste en knipoog van M'hmet en de konigin vast te leggen. M'hmet blijft nog even staan om de koninklijke familie en de rest van de aanwezigen gelegenheid te geven hem te feliciteren voor zijn prestatie. Even later wordt ook zijn familie erbij gehaald om foto's te maken. Op het ijs staan zijn vrouw en zeven kinderen. Iets aparts in de geschiedenis van de Elfstedentocht en ook in de Nederlandse geschiedenis. Journalisten staan te vechten om een kort gesprek met M'hmet nadat hij een interview voor het journaal heeft gegeven. Nederlandse meisjes en vrouwen dringen overal door, zij hebben de dranghekken omvergeduwd en de ME moet inspringen om ze tegen te houden. Ze willen niet alleen M'hmet feliciteren, maar ook zijn grote snor aaien, die stijf staat van het ijs. Journalistes van vrouwenbladen smeken hem om persoonlijke vragen te beantwoorden voor hun rubrieken.

Ik weet niet hoe het gebeurd is, maar opeens ben ik weer thuis. Ik zit naar het journaal te kijken, en ik zie het identieke tafereel weer. M'hmet is aan het woord en de commentator benadrukt dat dit een bijzondere gebeurtenis is, die zich nog nooit heeft voorgedaan in de gehele geschiedenis van Nederland! Een Turk die winnaar is van de Elfstedentocht! Hij zegt ook, dat er bij de NOS telegrammen zijn aangekomen van alle 14 miljoen Nederlanders om te feliciteren, zelfs van de Turkse ambassade.
De presentator van het journaal attendeert de mensen erop dat de NOS vanavond helaas geen zendtijd heeft en dat geïnteresseerden die een verslag willen zien van de Elfstedentocht vanavond maar naar TROS-Aktua moeten kijken. Na het journaal wordt een pauze ingelast om een foto te tonen van M'hmet met in zijn handen de beker; op de achtergrond hoor je het Turkse volkslied. De pauze wordt verbroken voor een TROS-uitzending, het hele volgende programma wordt

gewijd aan de Elfstedentocht, zo vermeldt de presentator. In het begin wordt vermeld dat deze TROS-Aktua is ingelast. Vanavond heeft de TROS eigenlijk geen zendtijd, maar ze hebben de tijd geleend van de EO omdat ze vandaag een reportage hebben gemaakt van de Elfstedentocht.

Tijdens het bekijken van het materiaal is gebleken, dat de winnaar eigenlijk niet de juiste is en omdat ze met dit medium bezig zijn, willen ze hun verantwoordelijkheidsgevoel trouw zijn en de kans zeker niet voorbij laten gaan om het publiek op de hoogte te stellen van de gang van zaken. De presentator meldt met een trots gezicht dat M'hmet, de Turkse winnaar, niet de juiste is, omdat hij niet heeft kunnen bewijzen dat hij echt een deelnemer was, maar een zwartrijder is en een zwartrijder is geen officiële rijder, dus ook geen officiële winnaar.

Ik weet niet wat ik hoor, ik ben perplex en sta met de mond vol tanden. Ik heb het gevoel alsof de wereld vergaat. Maar de blijheid en trots die ik tot nu toe gevoeld heb, wil ik voor mezelf houden en niet laten verpesten door deze onbenullige uitzending, ondanks mijn nieuwsgierigheid naar de ontwikkeling van deze zaak. Ik wil mezelf sparen voor de gevolgen van dit catastrofale bericht. Ik schakel de televisie op een ander net. Den Haag Vandaag begint. De presentator laat het publiek weten dat deze uitzending is gewijd aan hetzelfde onderwerp als van de TROS-uitzending. De grote gebeurtenis heeft geleid tot vragen in de Tweede Kamer, gesteld door de linkse oppositie. De woordvoerdster vindt het geen eerlijke zaak, dat een prijs, titel of beker de winnaar na ontvangst weer wordt ontnomen. Een onrechtvaardige ontwikkeling. Of je nu een zwartrijder of een officiële rijder bent, het is geen Tour de France, het gaat hier om een stuk cultuur. Wanneer men in een samenleving met andere mensen leeft, moet men deze mensen ook de gelegenheid geven om mee te doen. Of

het nou meedoen aan een t.v.-quiz betreft, het werken op een fabriek, of de Elfstedentocht...

Maar de spreekster is niet zo overtuigend; ze heeft veel tegenstanders in de Tweede Kamer. Deze brengen een paar tegenargumenten naar voren, bijvoorbeeld dat het hier Nederland is en geen Turkije, alles dient hier te gaan via papieren, inschrijvings-formulieren...

Van de laatste beelden schakelt de camera over naar de buitenopnamen. Ik zie honderden, wel duizenden burgers, het hele Binnenhof staat zwart van mensen met spandoeken waarop staat: M'hmet is de winnaar, eerlijk gewonnen! Er zijn ook andere demonstranten die tegen de overwinning van M'hmet zijn. Op een gegeven moment ontstaan er rellen tussen de mensen die voor M'hmet en anderen die tegen hem zijn. De ME doet haar werk zoals dat altijd gebeurt bij dit soort gelegenheden. De camera schakelt dan over naar binnen, de Tweede Kamer. De discussie is nog aan de gang en de motie tegen het voorstel is op dit moment aangenomen. De commentator is wat geëmotioneerd; hij vindt het geen goede zaak, en het zal ook zeker geen goed doen aan het integratiebeleid van de overheid.

Na het eindigen van Den Haag Vandaag schakel ik gauw over op het andere net omdat ik uit nieuwsgierigheid dit onderwerp niet met rust kan laten. De reportage is bijna afgelopen. Opeens verschijnt M'hmet zelf in het programma van de TROS, hij heeft de beker bij zich. Hij zet hem voorzichtig op de tafel van de presentator en loopt weg zonder ook maar enige vorm van commentaar. Ik vind het een hele tragische gebeurtenis, ik heb er geen woorden voor. Na het overweldigende enthousiasme en de leuke verwachtingen voel ik me nu teleurgesteld. Ik had net iemand gevonden op wie ik straks

trots kon zijn: een winnaar van de Elfstedentocht, M'hmet, en dat geldt niet alleen voor mij, maar voor duizenden landgenoten van M'hmet. Ik was trots omdat ik straks in de winkels, bij de bushalte en in de trein, in praatgroepen, in café's over M'hmet zou kunnen praten omdat ik hem ken en hij de winnaar van de Elfstedentocht is en hij een buitenlandse intellectueel is, handig Nederlands en Frans kan spreken en geïntegreerd is. Daar mag iedere buitenlander trots op zijn. Hij zou alle buitenlanders vertegenwoordigen.

Terwijl ik met deze gedachte bezig ben, merk ik dat ik het allemaal niet kan verwerken, het is voor mij en vooral voor M'hmet, de ondergang van alle buitenlanders.

Ik ben waarschijnlijk zo intensief met deze gebeurtenis bezig geweest, dat ik ineens angstig wakker schrik, trillend van kwaadheid. Ik kan niet beseffen wat er aan de hand is. Aan de ene kant ben ik erg blij dat het maar een droom was en geen realiteit. Aan de andere kant wens ik dat het waarheid was geweest maar met een beter slot. Terwijl ik me nog steeds bezig houd met deze gebeurtenis, wordt er aan de deur gebeld. Het is geen bescheiden manier van bellen, het lijkt of de beller haast heeft. Ik trek snel wat aan en ga naar de deur om hem open te doen. Het zijn twee heren met een grote tas gereedschap. Nadat ze me hebben begroet, laten ze me weten dat ze gekomen zijn om het gas af te snijden. Ze laten me een rekening zien over een paar maanden, die ik niet betaald heb. Ik vind dit heel vervelend en met deze mensen valt niet over een oplossing te praten, of ik zou meteen moeten betalen, maar dat kan ik niet.

Op dat moment denk ik aan gisteren, dat ik de hele dag zonder verwarming zat en dat ik verstijfd was van de kou. Ik wil het gewoon niet een tweede keer meemaken. Ik staar voortdurend naar het bedrag op de rekening, dat erg hoog is. Zelfs met al mijn gespaarde geld kan ik het niet betalen. Ik begin alle hoop te verliezen.

Intussen zijn de mensen allang weg. Ik blijf achter met de rekening in mijn maag. Allerlei zinnige en onzinnige gedachten gaan door mijn hoofd. Hoe zal ik deze zaak aanpakken? Waar haal ik het geld vandaan? Zonder verwarming kan ik hier in ieder geval niet blijven. De rekening maakt me zo moedeloos, dat ik zelfs zover ga met denken, dat ik mezelf weer in het pension zie zitten. Op zich is het geen gek idee, aan de andere kant moet ik mezelf een beetje uitlachen. Maar na het vergelijken van de rekening en de mogelijkheid van de terugkeer naar het pension, wordt de verleiding definitief. Ik pak mijn koffers.

Mohammed Nasr, geboren in 1956 in Marokko, kwam in 1977 naar Nederland. Hij volgde een opleiding voor fotografie en daarna enkele regiecursussen voor televisie. Hij werkte aan diverse t.v. programma's mee.
Hij publiceerde twee boeken: 'Ahmed' (1984) en 'Minder over Meer' (1986). Het laatste boek kreeg veel belangstelling in de media.

In *de elfstedentocht* schetst de auteur op eigen wijze de cultuurverschillen in de Nederlandse samenleving. Zowel Nederlanders als migranten krijgen hun portie...

...'Nasrs bundel heet niet toevallig *de elfstedentocht*, hij heeft die tocht meegereden en er als Marokkaan een uiterst vervreemdend, geestig en onthullend verslag van geschreven'...

(Martin Ros in H.N. Magazine)

UITGEVERIJ DE GEUS